Autor Guste Santini
Srijeda, 10 Srpanj 2002 09:54

Najprije isprike što nekoliko dana nema komentara na ovim stranicama. Naprosto je tehnologija zakazala jer nije bila dovoljno senzibilna glede mog poznavanja tehnike. Uvijek mi je tehnika bila nerješiv problem. Moji suradnici su stvar rješili i opet je sve u redu.

U «Poslovnom tjedniku» od 9. srpnja citirana se izjava nalazi na 35-oj stranici. Ona nije sporna ona je, na žalost, činjenica koju više nije moguće ignorirati. Tako nije bilo i tako se nije trebalo «odigrati dobijene karte».

Malo tržište, niski nivo privredne aktivnosti, osim nekoliko «čudesnih» desetljeća u prošlom stoljeću uvjek su bili činjenica na ovim prostorima. Uvijek je netko radio i odlučivao o našoj sudbini. Čovjek dobije utisak da drugačije nije moguće. Tako je i danas. Sve je, uglavnom rasprodano, nestalo i ostaje da se orijentiramo prodaji prirodnog blaga i tada ćemo reći, kao i danas, da nije moguće ništa učiniti. Tako nam je i drugačije nije moguće.

Globalizacija putem neoliberalizima širi jaz između razvijenih i nerazvijenih. Zemlje u tranziciji pored zajedničkih globalnih problema imaju i svoje «specifičnosti» kojih se moraju rješiti. I upravo izostanak koncepcije i strategije razvoja umanjuje mogućnosti da se odvoji dobro od lošeg. Hrvatska je u tom smislu vrlo poučan primjer. Pored toga globalizacija je primjerena i korisna za svaku zemlju ako prava i obveze, ne formalno već stvarno, idu dvosmjenrno. Svi pokazatelji u Hrvatskoj tvrde da se radi o jednosmjenom kretanju. Kriza u svojetu pokazuje svu tragičnost recepata MMF-a i WB-a. Južna i Centralna Amerika pune su naboja u tom smislu.

Hrvatska priča jednosmjernog kretanja je poznata. Bankarski sustav je internacionaliziran do te mjere da kuna još vrši samo funkciju transakcionog sredstva. Preostala financijska industrija je, uglavnom, interancionalizirana osim Croatia osiguranja. Kako stvari stoje ništa nas neće spriječiti da i tu najznačajniju osiguravateljnu kuću prodamo. Dolazi prodaja trgovačkih kanala u kojima će se naći i roba made in Croatia. Istovremeno povrećava se unutarnji i vanjski dug. Pređena je demarkaciona linija glede duga. I Hrvatska je danas dužnička i time ovisna zemlja ma koliko mi šutjeli o tome. Socijalna zaštita u tim i takvim uvjetima je sve manja i nastupajuće reforme sastoje se u dodatnom smanjenju položaja rada u odnosu na kapital. Pazite, dragi čitaoče, sve se je dogodilo u desetak godina. Najprije se je favorizirao do besmislenosti tzv. proizvodan rad. Danas je, ili će uskoro biti, rad u potpunosti podložan kapitalu.

Takvo stanje stvari onemogućuje Hrvatskoj da stvara bilo kakvu marku. Naprosto ulaganje u tržište nije samo skup (nemamo novaca) već i zahtjevan poduhvat (traži puno kreativne pameti; nova kombinacija). Hrvatskoj se upravo događa odljev mozgova u inozemne tvrtke sa sjedištem u Hrvatskoj. Obično su plaća vrlo male ipak strane tvrtke raspolažu sa najvrijednijim hrvatskim kapitalom. Rečenica koju ste pročitali čini trenutno dodatno osiromašenje i smanjenje perspektive hrvatskom društvu. Prema tome, upravo odlazak mladih stručnih ljudi u

internacionalizirani dio hrvatske privredne strukture pokazuje kuda plovi ovaj brod. Hrvatska im privreda, osim časnih izuzetaka, nema što ponuditi.

I ponovno ukazujem na susjednu Sloveniju koja nije gubila vrijeme u destrukciji već je iteracijama transformirala svoje društvo iz samoupravnog modela u tržišni model privređivanja. Rezultati nisu izostali, Niti su to mogli. Slovenija može imati marku i ona je ima. Mi smo krivo krenuli i mi marku nemamo. Ostaje traženje novih izlaza koji će Hrvatskoj vratiti dignitet.

Gospodin Barišić je vrlo precizno dijagnosticirao problem. Nemojmo sutra reći nismo znali. Pamćenje na ovim prostorima nije nikada prestavljalo vrlinu. Zato nam se događeno ponovno događa.